

EVERY CASUALTY COUNTS

Standardi za dokumentovanje žrtava:
Sažetak

Sadržaj

Standardi za dokumentovanje žrtava: sažetak	2
Principi dokumentovanja žrtava	3
1. Ne nanosi štetu	3
2. Transparentnost	3
3. Inkluzivnost	3
4. Dosljednost	3
5. Odgovornost	3
Osnovni ciljevi prikupljanja podataka za dokumentatore žrtava	4
Standardi za dokumentovanje žrtava	5
1. Organizaciona transparentnost	5
2. Metodologija	5
3. Definicije i kategorizacija	6
4. Sigurnost	6
5. Objavljivanje podataka o dokumentovanju žrtava	7

Standardi za dokumentovanje žrtava: sažetak

Ovaj dokument je kratak, jednostavan i pristupačan sažetak *Standarda za dokumentovanje žrtava*. Cijeli dokument je dostupan na www.everycasualty.org.

Standarde za dokumentovanje žrtava izradila je mreža Casualty Recorders Network organizacije Every Casualty Counts kako bi se promovisala najbolja praksa, potaklo usklađivanje i omogućila šira primjena rada dokumentatora žrtava. Nisu namijenjeni za upotrebu kao operativne smjernice. Umjesto toga, Standardi imaju za cilj da potaknu dokumentatore žrtava (stradalih) da razmotre važne aspekte dobre prakse i kako se oni mogu primijeniti na njihove sopstvene projekte dokumentovanja žrtava (stradalih).

Osim što pomažu stručnjacima u dokumentovanju žrtava, ovi Standardi imaju za cilj da olakšaju upotrebu i razmjenu podataka o žrtvama. Oni krajnjim korisnicima podataka pružaju objektivne i mjerljive kriterije koji im pomažu da odluče hoće li i kako koristiti podatke o žrtvama primljene iz različitih izvora.

Kako bi se proširili doseg i upotreba Standarda, ovaj sažetak preveden je na niz najrelevantnijih jezika za postojeće i potencijalne dokumentatore žrtava. Za daljnje informacije i izvore molimo obratite se organizaciji Every Casualty Counts.

Principi dokumentovanja žrtava

Tokom izrade Standarda dogovoreno je pet osnovnih principa. Svi ovdje predstavljeni standardi utemeljeni su na ovim principima i treba ih podržavati tokom rada bilo kog projekta.

1. Ne nanosi štetu

Izbjegavanje nanošenja daljnje štete živima je primarni princip dokumentovanja žrtava, proizašao je iz medicinske etike, da može nadvladati ostala četiri principa. Primjenjuje se na sve aspekte dokumentovanja žrtava, od prikupljanja podataka do sigurnosnih politika i objavljivanja podataka.

2. Transparentnost

Dokumentatori žrtava moraju biti što transparentniji u svim aspektima svojih aktivnosti, uključujući organizacionu strukturu, metodologiju i sigurnosne politike za osoblje, svjedoke i podatke. Transparentnost podržava i ojačava povjerenje u podatke, pomaže u osiguravanju njihovog tačnog tumačenja i potiče korisnu kontrolu.

3. Inkluzivnost

Dokumentatori žrtava ne moraju biti politički neutralni, ali moraju težiti da uključe sve događaje i smrtne slučajeve koji se dogode u okviru projekta, koristeći definicije koje se podjednako primjenjuju na sve strane. Dokumentatori žrtava moraju jasno navesti koje podatke, ako postoje, izuzimaju iz svog dokumentovanja i zašto. Razlozi mogu, na primjer, uključivati poteškoće u prikupljanju informacija od zajednica koje se suprotstavljaju političkoj pripadnosti dokumentatora ili zajednici kojoj on pripada.

4. Dosljednost

Dosljednost, posebno u metodama prikupljanja i obrade podataka, presudna je za osiguravanje da se podaci o žrtvama mogu koristiti za značajna poređenja s obzirom na vrijeme i mjesto. Kada se metode promijene zbog promjena vanjskih okolnosti, moraju se pažljivo razmotriti i jasno navesti kako bi se osigurao dosljedan kvalitet podataka.

5. Odgovornost

Dokumentatori žrtava moraju se ponašati odgovorno prema svima na koje njihov rad utiče ili su uključeni u njega, uključujući njihove izvore i osoblje. Odgovorno ponašanje dokumentatora trebalo bi biti transparentno uočljivo, kako bi se izgradilo povjerenje onih koji pružaju i koriste njihove informacije.

Osnovni ciljevi prikupljanja podataka za dokumentatore žrtava

Dokumentatori žrtava postavljaju svoje zahtjeve za prikupljanje informacija u skladu sa specifičnim ciljevima svog projekta. Međutim, postoji minimalni skup osnovnih informacija koje bi svi dokumentatori žrtava trebali nastojati da uključe. Te informacije su sljedeće:

Osnovni ciljevi prikupljanja podataka	
Lokacija	Dokumentujte najviši dostupni nivo pojedinosti, na primjer ime grada ili sela ili čak pune GPS koordinate ako je moguće.
Datum/Vrijeme	Dokumentujte najviši dostupni nivo pojedinosti, uključujući datum i vrijeme ako su poznati.
Izvori	Dokumentujte kategorije izvora, kao što su vijesti, službeni dokumenti, masovno skupljanje podataka ili svjedočenje svjedoka. Izvore obično treba zadržati, povezujući ih sa dokumentacijom žrtava. Osjetljivi izvori, poput svjedočenja svjedoka, trebaju biti zaštićeni.
Broj žrtava	Kad nisu dostupne identifikacijske informacije o osobama ubijenim u određenom incidentu, evidentirajte broj žrtava kao privremenu mjeru dok ne budete u mogućnosti pribaviti daljnje pojedinosti.
Ime	Zabilježite ime svake žrtve koristeći blisko poznavanje lokalnih konvencija dodjele imena. Pobrinite se da je moguće navesti različita imena za istog pojedinca kada je to potrebno (npr. nadimke ili ratna imena).
Dob	Zabilježite datum rođenja ili dob svake žrtve u trenutku njihove smrti ili nestanka. Ako ove informacije nisu dostupne, zabilježite da li je žrtva dijete ili odrasla osoba primjenjujući transparentne i dosljedne kriterije. Ako se koriste daljnje kategorije, kao što su beba, novorođenče, tinejdžer ili stariji, trebaju se dosljedno primjenjivati.
Pol/Rod	Gdje god je to moguće zabilježite pol/rod svake osobe.
Detalji smrti	Ove informacije mogu se sistematizovati na različite načine, na primjer po oružju, medicinskom uzroku smrti ili opisu incidenta.
Uključeni akteri	Zabilježite grupe i/ili pojedince za koje se izvještava da su bile uključene u incident, uključujući prisutne strane u sukobu i grupe ili pojedince koji su preuzeli odgovornost.

Standardi za dokumentovanje žrtava

1. Organizaciona transparentnost

Dokumentatori žrtava moraju uvijek:

- biti transparentni prema svojoj misiji i motivaciji za dokumentovanje.
- učiniti informacije o svojoj metodologiji transparentnim i javno dostupnim.

Dokumentatori žrtava trebali bi pokušati da:

- pružaju informacije o političkim ili drugim pripadnostima koje bi mogle kompromitovati njihovo opredjeljenje u uključujućem dokumentovanju.
- učine organizacionu strukturu svoje organizacije transparentnom i dostupnom svim zainteresovanim stranama.
- učine informacije o donatorima transparentnim i javno dostupnim.

2. Metodologija

Dokumentatori žrtava moraju uvijek:

- imati jasna sredstva za postupanje kako s dokumentacijom dokaza tako i s izjavama svjedoka.
- imati dosljedan i dobro organizovan sistem za obradu informacija, a istovremeno ostavljati prostor za ljudsku prosudbu i fleksibilnost.
- sistematski evidentirati navedene podatke.
- imati određenu proceduru za potkrepljivanje i vrednovanje prikupljenih podataka.
- imati sistem za rješavanje neusaglašenosti između izvora.
- imati način da se izbjegnu ili riješe dupla evidentiranja.

Dokumentatori žrtava trebali bi pokušati da:

- koliko god je to moguće koristiti više neovisnih izvora za svaki zapis.
- biti svjesni svih potencijalnih izvora koji su im dostupni te njihovih snaga i ograničenja.
- razmotriti korištenje skale ocjenjivanja za ocjenu pouzdanosti svakog izvora, uz otvorenu mogućnost revidiranja.
- ne odbaciti nijedan izvor koji može pružiti relevantne informacije, čak i ako su pruženi podaci minimalni.
- pohraniti svaki relevantan dokument.
- ciljati da se potkrijepe podatci s više neovisnih izvora.
- uspostaviti procedure koje će osigurati dosljedan unos podataka.
- unositi podatke tako da budu otvoreni za korekcije i dodavanje novih informacija.

- podijeliti postupak dokumentovanja žrtava na različite osobe radi pojednostavljenja rada i minimiziranja ljudskih grešaka.
- uzeti u obzir da pripadnici osoblja međusobno pregledaju unose jedni drugima prije nego što potvrde incident/pojedinca.

3. Definicije i kategorizacija

Dokumentatori žrtava moraju uvijek:

- postaviti jasne uključujuće i isključujuće kriterije koji su otvoreno objašnjeni.
- izabrati definicije i kategorije koje odgovaraju njihovom kontekstu i svrsi.
- odrediti početni set informacija, kategorija i definicija prije nego započne inicijativa za brojanje žrtava, te iste dosljedno primijeniti tokom procesa bilježenja.

Dokumentatori žrtava trebali bi pokušati da:

- imaju opciju da označe informaciju kao "neprovjerenu" ili "privremenu" kada je to slučaj.
- vode računa o kategorizaciji problema za koje se izrađuje baza podataka.
- zabilježiti smrt neidentifikovanih pojedinaca što detaljnije je moguće.
- konsultovati se i/ili izraditi bazu podataka o nestalim osobama kako bi pomogli pri razjašnjavanju sudbina neidentifikovanih pojedinaca žrtava.

4. Sigurnost

Dokumentatori žrtava moraju uvijek:

- biti svjesni da se rizici mijenjaju i identificirati određene rizike vezane za svaku fazu ciklusa dokumentovanja žrtava.
- steći pristanak svjedoka, koji je prikladan za sve svrhe gdje će se njihova informacija koristiti.
- jasno definirati odnose sa svim članovima osoblja pismenim ugovorima ili usmenim dogovorima, zahtijevajući povjerljivost i ekskluzivnost kada je to prikladno.
- osigurati da je svo osoblje svjesno, da razumije, da se slaže i da ima pristup sigurnosnim mjerama uspostavljenim radi njihove zaštite.
- razviti i osigurati sigurnosne protokole svojem osoblju, uključujući i obuku po potrebi.
- zagarantovati nivo pristupa psihološkoj podršci za svoje osoblje.
- imati plan za pohranu podataka prije nego što počnu prikupljati podatke, uključujući sigurnosne, rezervne kopije odredbi.
- voditi računa o zakonskim, tehnološkim i ljudskim faktorima u svezi rješavanja pitanja sigurnosti podataka, uključujući zakone o zaštiti podataka.
- jasno definirati svoje zahtjeve o sigurnosti podataka prilikom dijeljenja podataka s drugim zainteresovanim stranama.

- planirati mogućnost narušavanja podataka.
- temeljno procijeniti da li alati koji se koriste ispunjavaju njihovu sigurnosnu svrhu.

Dokumentatori žrtava trebali bi pokušati da:

- preduzimaju kontinuiranu procjenu rizika kako bi osigurali sigurnost ljudi koje uključuju u svoje aktivnosti dokumentovanja žrtava.
- analiziraju koji je rizik povezan s vrstom podataka koje prikupljaju.
- prikupljaju samo informacije koje su im potrebne i koje mogu zaštititi na odgovarajući način.
- budu upoznati sa podrškom pružaoca humanitarne pomoći i ljudskih prava u području u kojem djeluju, tako da im mogu po potrebi uputiti svjedoke za pomoć.
- omoguće različite nivoe pristupa osjetljivim podacima unutar organizacije po principu "treba da se zna".
- planiraju način arhiviranja podataka nakon završetka projekta.

5. Objavljivanje podataka o dokumentovanju žrtava

Dokumentatori žrtava moraju uvijek:

- signalizirati ako/kada su objavljene informacije nedovoljno potkrijepljene da bi se mogle smatrati potpuno potvrđenima.

Dokumentatori žrtava trebali bi pokušati da:

- razmotre na koje sve načine njihovi podaci mogu biti korisni i kome, prilikom donošenja odluka šta će se objaviti.
- identificiraju razloge temeljem kojih su odlučili da ne objave određene podatke.
- objedine objavljene podatke u skladu s ciljevima projekta, ali uvijek imati na umu konačni cilj prepoznavanja svake žrtve.
- procijene i prepoznaju najefikasnije načine komunikacije njihovih podataka.
- uvijek pokušaju objaviti svoje podatke na lokalnom jeziku/jezicima regije na kojoj se temelje njihove aktivnosti.
- razmotre preduzimanje terenskih aktivnosti kako bi svojim podacima angažirali važne ciljane grupe.
- nastoje da dijele svoje podatke što je šire moguće kako bi se izbjeglo dupliciranje posla, ali od slučaja do slučaja odlučivati o nivou detalja koji će pružiti.